

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษามติของของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน โดยมุ่งเปรียบเทียบมติของที่เป็นจริงและมติที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในพื้นที่เขตชั้นในและ เขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน และวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 จำนวน 1,569 คน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 96 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 514 คน และครูจำนวน 84 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1.2.1 สุ่มเลือกเขตที่ตั้งโรงเรียน

เขตที่ตั้งโรงเรียนแบ่งเป็นเขตชั้นใน 13 เขต และเขตชั้นนอก 11 เขต (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2526 : 1) สุ่มเลือกเขตที่ตั้งโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากเขตชั้นในร้อยละ 20 และเขต

ชั้นนอกร้อยละ 20 ได้รายชื่อเขตที่ตั้งโรงเรียนดังนี้

เขตที่ตั้งโรงเรียนชั้นใน คือ เขตคลองสาน เขตพระนคร เขตปทุมวัน

เขตที่ตั้งโรงเรียนชั้นนอก คือ เขตลาดกระบัง เขตหนองแขม

1.2.2 สุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียน

ผู้วิจัยสุ่มจำนวนโรงเรียนจากเขตที่ตั้งโรงเรียน 5 เขต โดยวิธีจับฉลาก และใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 จากแต่ละเขต ได้จำนวนโรงเรียน 14 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด 56 โรงเรียน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนจำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน

เขตที่ตั้งโรงเรียน	ชื่อเขตที่สุ่มได้	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	จำนวนโรงเรียน ที่สุ่มได้
เขตชั้นใน	เขตคลองสาน	7	2
	เขตพระนคร	11	3
	เขตปทุมวัน	9	2
เขตชั้นนอก	เขตลาดกระบัง	20	5
	เขตหนองแขม	9	2
รวม	-	56	14

1.2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากประชากรในโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ

1.2.2 ซึ่งมีประชากรนักเรียนในโรงเรียนเขตชั้นใน 752 คน และ เขตชั้นนอก 817 คน เมื่อเทียบกับเกณฑ์กำหนดขนาดตัวอย่างของโรเบิร์ต วี. เครจี และ เคย์ เล่ ดับ เบ็ลยู มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan 1970 : 607-608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งในเขตชั้นในจำนวน 254 คน และ เขตชั้นนอกจำนวน 260 คน รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 514 คน

1.2.4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างครูจากประชากรในโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 1.2.2 ซึ่งมีครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตชั้นใน 40 คน เขตชั้นนอก 44 คน เมื่อเทียบกับเกณฑ์กำหนดขนาดตัวอย่างของโรเบิร์ต วี เครจี และ เดย์เล่ คิม เบ็ลยู มอร์แกน (Robert V. Krejie and Daryle W.Morgan 1970 : 607-608) ขนาดกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนเขตชั้นในจึงเป็น 40 คน และ เขตชั้นนอก 44 คน รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 84 คน

จากวิธีดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาข้างต้น ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งคือนักเรียน 514 คน และครู 84 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งหมด 598 คน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนและครู จำแนกตาม เขตที่ตั้ง

เขตที่ตั้งโรงเรียน	ชื่อเขต	ชื่อโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
			นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู
ชั้นใน	คลองสาน	วัดพิชัยญาติ	42	4	14	4
		วัดทอง เพลง	125	7	42	6
	พระนคร	วัดมหาธาตุ	50	4	17	4
		ราชบพิธ	116	8	39	7
		วัดมกุฏกษัตริยาราม	120	7	41	6
	ปทุมวัน	สวนลุมพินี	135	6	46	5
		ปลูกจิต	164	9	55	8
รวม			752	45	254	40
ชั้นนอก	ลาดกระบัง	วัดลานบุญ	153	9	49	8
		วัดราชโกษา	55	4	17	3
		วัดบึงบัว	28	4	9	3
		วัดลาดกระบัง	116	8	37	7
		วัดปลูกศรัทธา	150	10	48	9
	หนองแขม	วัดราษฎร์บำรุง	165	8	52	7
		วัดม่วง	150	8	48	7
รวม			817	51	260	44
รวมทั้งสิ้น			1,569	96	514	84

ที่มา รายงานสถิติการศึกษาที่สำคัญ ปีการศึกษา 2532 กองวิชาการสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 53 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามให้ครูตอบเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 53 ข้อ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดจากนักการศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามวิชา และเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์

อาจารย์ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นายบุญเหลือ พูลทอง

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. นายผล ผดุงโยธิ

ผู้อำนวยการกองโรงเรียน สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

4. นางอุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ

ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน ได้ตรวจสอบความตรงของ เนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงใหม่ตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ค่อยจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนจำนวน 20 คน ครูจำนวน 10 คน แล้วนำเครื่องมือมาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของลี โจเซฟ ครอนบาช (Lee Joseph Cronbach 1971 : 161) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ได้ค่าความเที่ยง 0.90

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ได้ค่าความเที่ยง 0.98

หลังจากนั้นได้ปรับปรุงแบบสอบถามดังกล่าว ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และครูประจำชั้นของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

3.3 ค่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกและรับคืนด้วยตนเองทุกโรงเรียน

จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำไปแจกยังนักเรียนและครูมีจำนวนทั้งสิ้น 598 ฉบับ เป็นนักเรียน 514 ฉบับ ครู 84 ฉบับ ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนมา รวมทั้งสิ้น 590 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.66 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นแบบสอบถามของนักเรียน 508 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.83 และแบบสอบถามครู 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.61 ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน

กลุ่มประชากร	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	คิด เป็นร้อยละ
นักเรียน	514	508	98.83
ครู	84	82	97.61
รวม	598	590	98.66

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 590 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครองและครูโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร (ประคอง กรมสุต 2524 : 135)

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$n = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มย่อย}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

คำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ประคอง ภรรณสูตร : 2529 : 40-49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มประชากร

คำนวณหาค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

อนึ่งในการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของค่าตอบ ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบประเมินค่า การกำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อ แบ่ง ออกเป็นระดับตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert อ้างใน John W. Best 1981 : 181) ดังนี้

บทบาทที่เป็นจริง

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5
ปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนน	4
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนน	3
ปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนน	2
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย	มีค่าคะแนน	1

บทบาทที่คาดหวัง

ควรมีการปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5
ควรปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนน	4
ควรปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนน	3
ควรปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนน	2
ควรปฏิบัติน้อยหรือไม่ควรปฏิบัติเลย	มีค่าคะแนน	1

การแปลความหมายของคะแนนใช้เกณฑ์ของ จอห์น ดับ เบ็ลยู เบสต์ (John W. Best 1981 : 182) ดังนี้

4.50-5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด	หรือควรปฏิบัติมากที่สุด
3.50-4.49	มีการปฏิบัติมาก	หรือควรปฏิบัติมาก
2.50-3.49	มีการปฏิบัติปานกลาง	หรือควรปฏิบัติปานกลาง
1.50-2.49	มีการปฏิบัติน้อย	หรือควรปฏิบัติน้อย
1.00-1.49	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด,	หรือควรปฏิบัติน้อยที่สุด,
	ไม่มีการปฏิบัติ	ไม่ควรปฏิบัติ

4.1.3 เปรียบ เทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในพื้นที่ เขตชั้นใน และชั้นนอก ของกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูต 2529 : 51)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

t = ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

\bar{X}_1 = มัชฌิม เลขคณิตของข้อมูลในกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 = มัชฌิม เลขคณิตของข้อมูลในกลุ่มที่ 2

S_1^2 = ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มที่ 1

S_2^2 = ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 2

ต่อจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและมีคำบรรยายประกอบ